

Państwo prawa, państwo prawne

Polska konstytucja stanowi w art. 1, że Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli, a w art. 2, że Rzeczpospolita Polska jest „demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”. Gdy często słyszymy, że Polska jest (ma być) „państwem prawa”, to nie oznacza to dosłownie, że jest (ma być) „państwem prawnym”, jak zapisano w konstytucji. Różnica między określeniami „państwo prawa”, a „państwo prawne” wynika z historii teorii państwa i prawa oraz z subtelności i logiki języka polskiego. W czasie I wojny światowej autorem najbardziej poczytnym w wojsku niemieckim i wśród inteligentów był zdecydowany krytyk chrześcijaństwa Fryderyk Nietzsche. Pisał, że dobrem „jest wszystko, co potęguje poczucie potęgi, wolę do potęgi”, a pierwszym zadaniem naszej miłości jest, by „wyginęli słabi i nieudolni”. Jeszcze dalej poszła III Rzesza Niemiecka. Została zbudowana jako stuprocentowe państwo prawa, w którym najwyższym prawem był sam Hitler. Narodowy socjalizm podporządkował prawu wszelkie przejawy życia społecznego, gospodarczego, kulturowego i religijnego. Nie było to jednak państwo prawne, gdyż prawo oznacza praworządność, a ta była w Niemczech powszechnie (zgodnie z prawem) łamana. Aby więc państwo było państwem prawnym, musi (w naszej europejskiej praktyce) być przede wszystkim państwem demokratycznym (podział władz, pluralizm polityczny z prawem do swobodnego funkcjonowania opozycji, niezawisłość sądów, poszanowanie praw

człowieka, respektowanie zasady sprawiedliwości społecznej, itd.) i jak stanowi cytowany art. 1 konstytucji, państwo takie ma być dobrem wspólnym wszystkich obywateli. Inaczej mówiąc, w państwie prawnym wszyscy obywatele powinni się czuć dobrze, gdyż państwo ma obowiązek zapewnić równość wszystkich obywateli względem prawa, oraz zagwarantować, że wszystkie instytucje państwa działają na podstawie prawa i zgodnie z tym prawem.

Niestety, coraz częściej mamy do czynienia z niepokojącymi faktami, które zaprzeczają zasadzie praworządności naszego państwa. Hołdująca liberalizmowi III RP tak niekiedy realizuje zasady równości, sprawiedliwości i dobra wspólnego, że wielu obywateli pozbawia przekonania o istnieniu państwa demokratycznego. Dzieje się tak między innymi za sprawą ideologicznych czy raczej socjalistycznych ministrów, jak choćby minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej. Dzięki niej odżywa u nas ponownie socjalizm w wersji marksistowskiej, budujący społeczeństwo bezreligijne. Pani minister, wbrew konstytucji, wprowadza pojęcie neutralności światopoglądowej w szkołach publicznych, myląc to pojęcie z bezstronnością władz wobec przekonań religijnych czy światopoglądowych w życiu publicznym, a więc także w procesie szkolnego nauczania. Jeżeli państwo zapewnia konstytucyjną wolność sumienia i religii, oraz wolność wyrażania swoich poglądów, w tym religijnych, to państwo to nie może równocześnie omijać innego zapisu konstytucji (art. 53)

zapewniającego prawo do wychowania i nauczania religijnego dzieci zgodnie z przekonaniami ich rodziców.

Państwo polskie, prześladując prof. Bogdana Chazana (zwolniony z pracy za powołanie się na klauzulę sumienia), narusza zagwarantowaną w konstytucji w art. 30 „przyrodzoną i niezbywalną godność człowieka”, które dla lekarza i obywatela są źródłem jego wolności i praw obywatelskich.

To, że w demokracji społeczeństwo nie może egzekwować swoich praw samodzielnie, zmuszone delegować przedstawicieli do rządu, nie oznacza, że władza otrzymuje tym samym prawo do własnej interpretacji praw i obowiązków obywateli. Dlatego tak ważne jest poznanie poglądów polityków aspirujących do władzy. Nim ją obejmą, muszą być dokładnie sprawdzeni pod kątem swoich poglądów, postaw, zapatrywań, i muszą być znane ich „dokonania”, szczególnie te, które stoją w sprzeczności z elementarnymi wymogami demokracji. A szczególnie niebezpieczne dla państwa prawnego, demokratycznego jest oddanie władzy w ręce ludzi kwestionujących religię jako zbiór praw i obowiązków wobec Boga.

Wojciech Reszczyński

398Nasz Dziennik 04.09.14